

Guide til at bruge materialet

Vores natursyn

*”Der er et yndigt land,
det står med brede bøge”*

Vores natursyn i dag er formet af guldalderens romantisering af grønne bøgeskove og gule kornmarker. Landskabstyper, som optager det meste af vores lille land, og som hyldes i vores nationalsang.

Danmark er verdenshistoriens mest intensivt opdyrkede land, og naturen er blevet fremmed for os. Vi ved faktisk ikke, hvad vild natur med høj biodiversitet er, for vi oplever den ikke. Og fordi vi ikke kender den vilde natur, ved vi heller ikke, hvad vi skal genetablere. Eller hvad vi skal gøre for at genetablere den.

Dette materiale er udviklet med henblik på at italesætte et nyt natursyn og forklare sammenhængen mellem vores truede biodiversitet, økologiske produktioner og den mad, vi spiser.

Formålet med materialet

Formålet er at give læseren viden om, hvad “god natur” er, dvs. vild natur med høj biodiversitet, og samtidig give konkrete forslag til, hvad man selv kan gøre for at hjælpe biodiversiteten på vej. Materialet er ikke teksttungt, men visuelt formidlen- de. Materialet skal skabe diskussion og skal få læ- seren til at reflektere over, at ens egne handlinger gør en forskel – også dét, man kommer på taller- kenen.

Vores madvaner har ikke alene stor betydning for vores sundhed og for klimaet, men også for vo- res biodiversitet. At spise så plantebaseret som muligt og at vælge økologiske produkter er noget af det mest effektive, man som enkeltperson kan gøre for at hjælpe klimaet, miljøet og biodiversite- ten på vej.

Derfor skal eleverne og de studerende motiveres til at spise grønnere og vælge økologi for dem selv, for fællesskabet og for kloden. Samtidig kan fæl- lesskabet omkring plantebaseret og økologisk mad på skolen og i undervisningen skabe nye blivende vaner og styrke følelsen af selv at kunne handle på frustrationer om klima og biodiversitet.

Ståsted: Landmændene er ikke synderne

I materialet kritiseres den konventionelle, animalske fødevareproduktion, særligt vores nationale, konventionelle svineproduktion, da denne er hovedårsagen til vores drastisk faldende biodiversitet. I den sammenhæng skal det understreges, at det ikke er landmænd og landkvinder som personer, der langes ud efter, men den forældede produktionsform.

I fremtiden skal vi producere langt flere økologiske og plantebaserede fødevarer til menneskemaver, og ikke til svinemaver.

Vi er afhængige af landbruget. Vi lever af det. Landbruget skal dog omgående reformeres, hvis vi skal nå at redde vores dyrearter, vores natur, drikkevand, fiskebestande i indre farvande og folkesundhed.

Foto: Fonden for økologisk landbrug

Formålet er at være positivt handlingsanvisende og give den unge generation konkrete løsninger på, hvad de kan gøre for at hjælpe klimaet og biodiversiteten.

Materialets opbygning

Undervisningsmaterialet er delt op i 8 emner:

1. Vores natursyn skal moderniseres
2. Arterne forsvinder
3. Landbrugets effekt på vandmiljøet
4. Aktiviteter: Lav lokal vild natur

Til fag om natur og naturvidenskab

5. Madens påvirkning på biodiversiteten
6. Aktiviteter: Lav lækker planterig mad

Til fag om sundhed, mad og livsstil

7. Højskolesange i nye versioner v. Martin Keller
8. Challenges – er du klar på en sjov udfordring?

Til morgensamlinger eller temauger

Hvilke fag er materialet relevant for?

Emnerne 1-4 er målrettet fag om natur og naturvidenskab. Emnerne 5-6 er målrettet fag om sundhed, mad og livsstil. Emnerne 7-8 kan bruges på tværs af fag eller til morgensamling, temauger eller lignende, hvor lærere finder sammen i tværfagligt samarbejde.

Forskellige formater

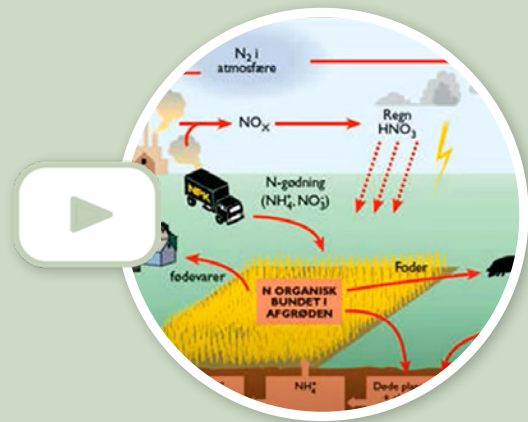
Materialet findes både som PowerPoint-format og som PDF. PowerPoint-formatet kan bruges til præsentation i klasselokalet, mens PDF-filerne kan printes eller sendes til eleverne, så de selv kan se materialet og tilgå links på deres telefoner, iPads eller computere. Dette kan især være brugbart, hvis eleverne skal lave opgaver uden for eller i køkkenet.

Forklaring af ikoner

I undervisningsmaterialet vil der løbende være links til relevante videoer, kilder eller artikler, der er illustreret med forskellige ikoner:

Korte videoer med Martin Keller, der forklarer det relevante tema.

Relevante videoer, der forklarer det konkrete emne mere i dybden.

Relevante artikler eller henvisninger til videre læsning.

Hvordan kan materialet bruges?

Eksempel på brug til fag om natur og naturvidenskab:

Start med en aktivitet uden for såsom at lave en træruin. Gå derefter i klasselokalet og gennemgå "Et nyt natursyn for at redde biodiversiteten" med visning af udvalgte videoer med Martin Keller. Afslut med en snak om, hvad elevernes opfattelse af vild natur er, eller hav en debat, hvor den ene halvdel af klassen argumenterer for at bevare den konventionelle, animalske produktion, mens den anden argumenterer imod.

Eksempel på brug til fag om sundhed, mad og livsstil:

Gennemgå udvalgte slides fra "Madens påvirkning på biodiversiteten", bed eleverne om at tage "Den Grønne Parathedstest" fra emnet "Challenges", hvorefter de diskuterer deres resultater i mindre grupper. Afslut med at gå i køkkenet og lav en opgave fra "Aktivitet: Lav lækker planterig mad".

Hvem er vi?

Undervisningsmaterialet er skrevet og udviklet af naturformidler og verdensmålschef Martin Keller fra Dansk Vegetarisk Forening og projektleder Clara Drenck fra Plantebaseret Videnscenter.

Martin Keller er mangeårig naturformidler i TV og radio og kendt fra "Naturpatruljen" på DR1 og "Martin og Ketil" på TV2.

Materialet er udviklet i regi af Plantebaseret Videnscenter, der er et strategisk samarbejde mellem Dansk Vegetarisk Forening og Økologisk Landsforening. Formålet er at styrke vidensgrundlaget for et mere plantebaseret, økologisk fødevarsystem fra jord til bord.

Projektet er støttet af

Fonden for **økologisk landbrug**

Foto: Martin Keller

Læs mere om plantebaseret kost på
plantebaseretvidenscenter.dk
vegetarisk.dk

Plantebaseret
Videnscenter

 Dansk
Vegetarisk Forening

Foto- og videokreditering

Forfattere: Martin Keller og Clara Drenck

Korte videoer med Martin Keller er produceret af Martin Keller og Clara Drenck.

Videoer fra Dansk Vegetarisk Forening er produceret af henholdsvis Jens Nannsen og Kasper Rebien.

Højskolesange er omskrevet af Martin Keller.

Sparring, input og evaluering om materialet med Mikkel Bruun Svendsen, Trine Vesteraa, Sisse Fagt (DTU), Louise Johansen og Katrine Ejlerskov.

Layout af Camilla Grasson og Clara Drenck.

Videosymbolet med Martin Keller. Fotograf: Henrik Vindfeldt

Tak til Kim Sneppen (professor ved Niels Bohr Institutet), Walter Brüsich (tidligere geolog i GEUS, grundvand og pesticider og seniorrådgiver i Danmarks Naturfredningsforening) og Dansk Ontologisk Forening for mange års videndeling af komplekse data.

Plantebaseret Videnscenter

STØTTET AF
Fonden for **økologisk landbrug**